

RUMB ERRONI

*J*a fa anys que ens trobam immersos en una greu situació econòmica amb conseqüències socials i laborals molt negatives i, segons la majoria d'organismes i institucions, les perspectives de futur a curt i mitjan termini no deixen gaire espai a l'optimisme.

Per tal de solucionar aquesta crisi, tant el Govern de les Illes Balears com l'exectiu presidit per Mariano Rajoy han impulsat unes polítiques d'austeritat, de contenció de la despesa i de retallades amb l'objectiu de reduir el deute i el dèficit públic. No obstant, aquestes mesures estan provocant un estancament de l'economia i un increment del nombre d'aturats.

Amb aquest Quadern Gadeso hem volgut polsar les percepcions de la ciutadania envers la crisi socioeconòmica actual i sobre les polítiques i retallades que s'estan seguint per intentar sortir-ne. N'avançam la conclusió principal: el rumb adoptat pels nostres governants és erroni i cal explorar altres alternatives.

POSICIONAMENT CIUTADÀ (XXXIX)

LES POLÍTIQUES CONTRA LA CRISI AQUEST NO ÉS EL CAMÍ

Pel que sembla, totes les estratègies i actuacions adoptades pels equips de govern de Balears i de l'estat estan guiades per dues idees força: primera, el més important és assolir l'objectiu de dèficit, doncs a partir de llavors la situació econòmica millorarà; segona, les polítiques d'austeritat seguides fins ara són les úniques possibles per sortir d'aquesta greu situació.

De fet, diuen que les mesures són doloroses i que són conscients dels terribles efectes que poden tenir sobre milers de famílies, però demanen paciència a la ciutadania.

Una ciutadania que, com se pot comprovar a la taula inferior, no comparteix aquesta visió, doncs únicament un 11% de la població opina que la política actual és l'única alternativa per sortir de la crisi. També hi ha un percentatge que creu que les mesures adoptades són necessàries però inútils sinó se

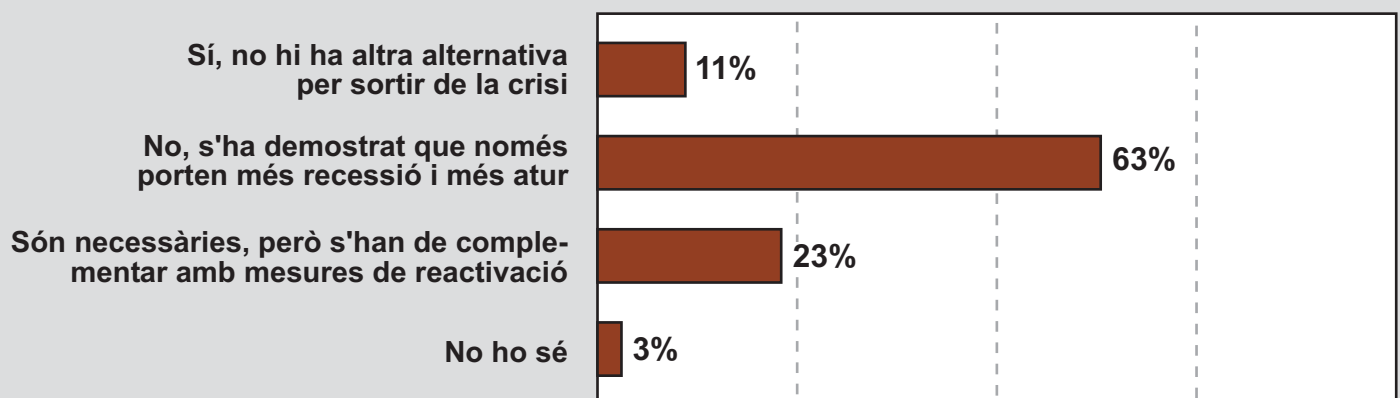
complementen amb mesures de reactivació econòmica, ara per ara gairebé inexistentes.

A l'altra banda, una gran majoria de ciutadans aposta per un canvi de rumb, doncs creu demostrat que aquesta austeritat mal entesa només ha provocat i provocarà més recessió i més atur. Aquest gruix de persones critiquen que els que prenen les decisions se preocupin més per les grans xifres (deute, dèficit) que pels problemes de les famílies.

Ens trobam amb un cercle viciós difícil de rompre: a més retallades, més atur; a més atur, menys consum; a menys consum, impossibilitat de reactivació econòmica i de creació de llocs de feina. Això obligarà a incrementar la despesa pública en prestacions i, de nou, obligarà a fer més retallades. Cal un cop de timó ferm i decidit per abandonar aquest rumb i orientar-nos cap a la recuperació.

TAULA 1

SON ADEQUADES LES POLÍTIQUES D'AUSTERITAT I LES RETALLADES?

Font: Baròmetres Gadeso Novembre 2012

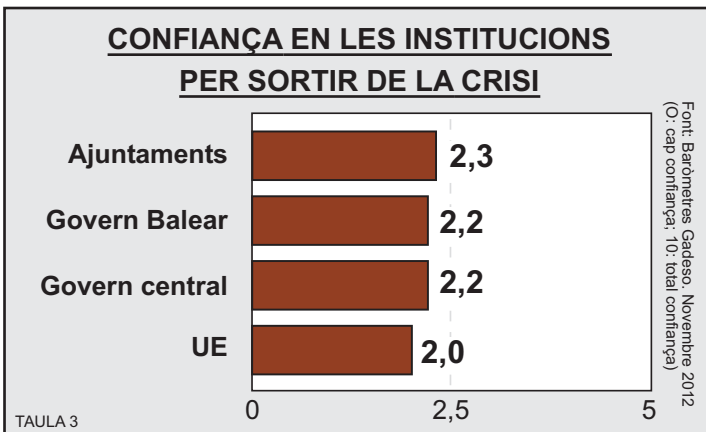
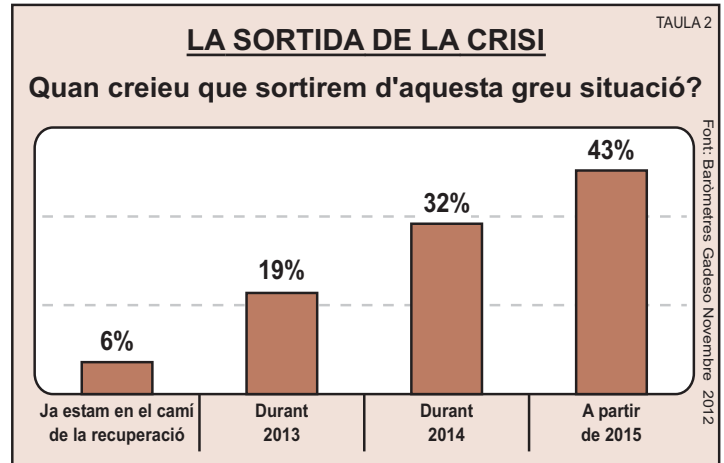
QUI, COM I QUAN ENS TRAURÀ DE LA CRISI?

Ja hem vist que una gran majoria de ciutadans se mostra contrari a les polítiques d'austeritat que s'estan seguint per intentar sortir de la crisi. En aquesta pàgina volem analitzar quan creuen els illencs que s'arreglarà la situació actual i quina confiança tenen dipositada en les diverses institucions que, al manco en teoria, han de posar les bases de la recuperació. Per últim, però no menys important, sabrem si creuen que les mesures aplicades són conjunturals o definitives.

La taula adjunta deixa palès el pesimisme de la ciutadania illenca envers la sortida de la crisi. Així, únicament un 6% comparteix la **visió positiva** del Govern de les Illes Balears, que afirma veure símptomes clars de recuperació. Mentrestant, un 19% creu que la situació **millorarà durant l'any que ve** i un 32% aposta pel **2014**.

No obstant, i com se pot veure, una majoria **no creu que la situació millori abans de 2015**, amb totes les conseqüències negatives que això pot tenir sobre l'estructura social i laboral de la nostra comunitat.

Val a dir que les **continues revisions a la baixa** de les previsions econòmiques dels diversos organismes i institucions i l'habitual manca de concordància entre ells tampoc no ajuden a millorar la visió de la ciutadania.

Sempre s'ha dit, i és ver, que el gruix dels llocs de feina el crea la iniciativa privada, però en una situació com l'actual cal que les **institucions públiques** recuperin el **lideratge** perdut i creïn les bases perquè la recuperació econòmica sigui possible. Això no significa gastar sense mesura, sinó impulsar unes condicions adequades per afavorir el creixement, encara que allunyi temporalment la reducció del deute i del dèficit.

Malauradament, la **confiança** de la ciutadania en les institucions de referència se troba **sota mínims**, doncs no les veuen capaces de solucionar la situació ni de, almanco, pal·liar els seus efectes més negatius sobre les famílies de la nostra comunitat.

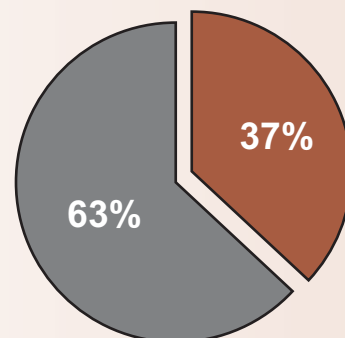
MESURES TEMPORALS O DEFINITIVES?

Una de les preguntes més importants que ens hauríem de fer és si les polítiques i mesures adoptades pels nostres governants són únicament **conjunturals** o, ben al contrari, són **definitives**.

La gràfica adjunta mostra com només un 37% creu que **responen a una situació temporal** i que, un cop solucionada, s'aniran abandonant. A l'altra banda, una majoria de ciutadans (63%) opina que suposaran un **canvi de model econòmic i social** i se mostren preocupats pel progressiu debilitament de l'estat del benestar.

A la pàgina següent analitzarem més concretament l'opinió ciutadana sobre les mesures en educació, sanitat i altres àrees (polítiques socials, increment d'impostos i justícia).

Creieu que les polítiques i mesures adoptades per solucionar la crisi són...

- Conjunturals, s'abandonaran quan la situació millori
- Estructurals, suposen un canvi de model econòmic i social

TAULA 4 - Font: Baròmetres Gadeso, Novembre 2012

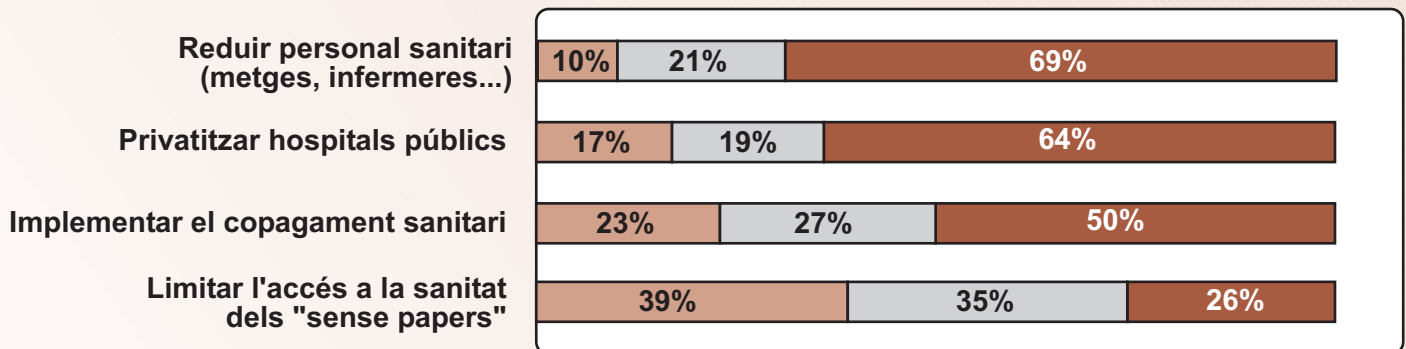
EL FINAL DE L'ESTAT DEL BENESTAR?

Com se concreta el descontent ciutadà amb les mesures "anticrisi"? S'està desmantellant l'estat del benestar? En general, el gruix de la població se mostra contrària a la majoria d'actuacions en matèria educativa, sanitària i social. Destaquen el rebuig que genera la reducció de personal sanitari i docent, dons suposarà una reducció en la qualitat del servei. Tampoc no agrada gens l'augment d'impost com l'IVA o l'IRFP, doncs afecta a la capacitat de consum dels ciutadans. Val a dir que l'única mesura on els que hi estan a favor són majoria és la de limitar l'accés a la sanitat als immigrants "sense papers".

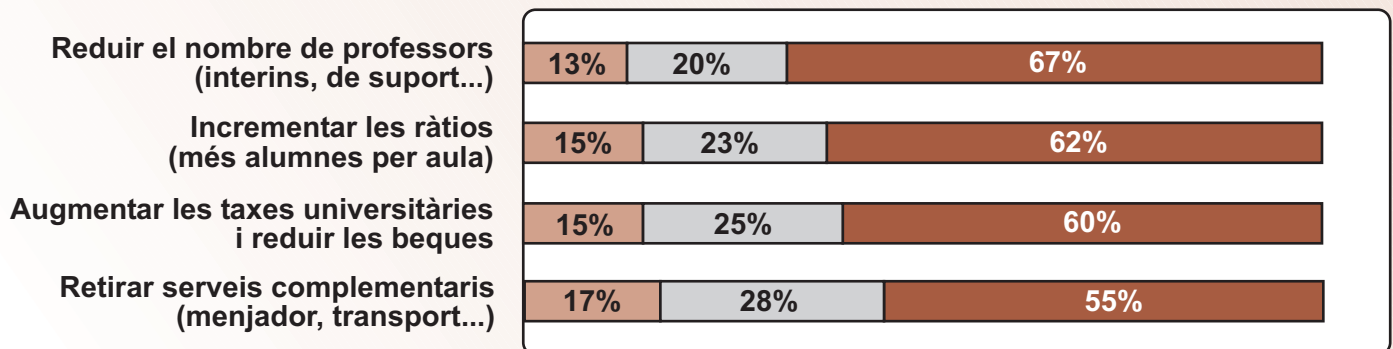
MESURES "ANTICRISI" - Grau d'acord ciutadà

■ Hi estic d'acord ■ No m'agraden, però són necessàries ■ Hi estic en contra

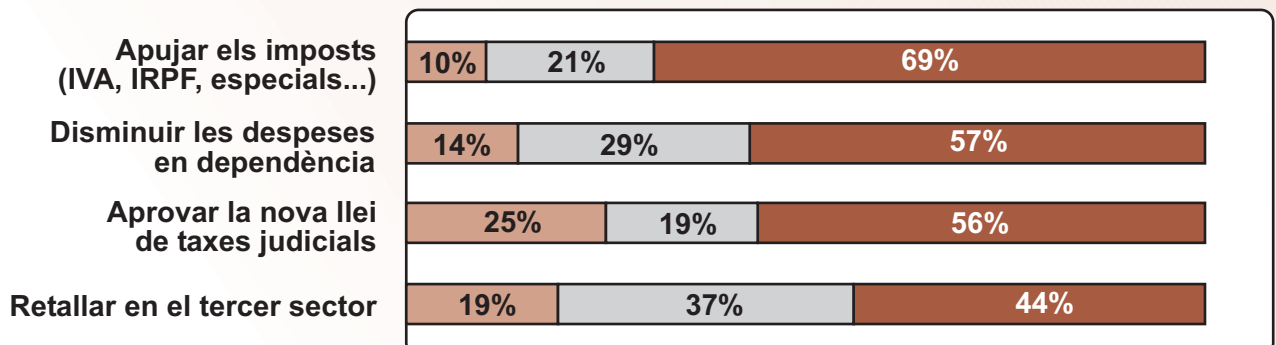
SANITAT

EDUCACIÓ

ALTRES

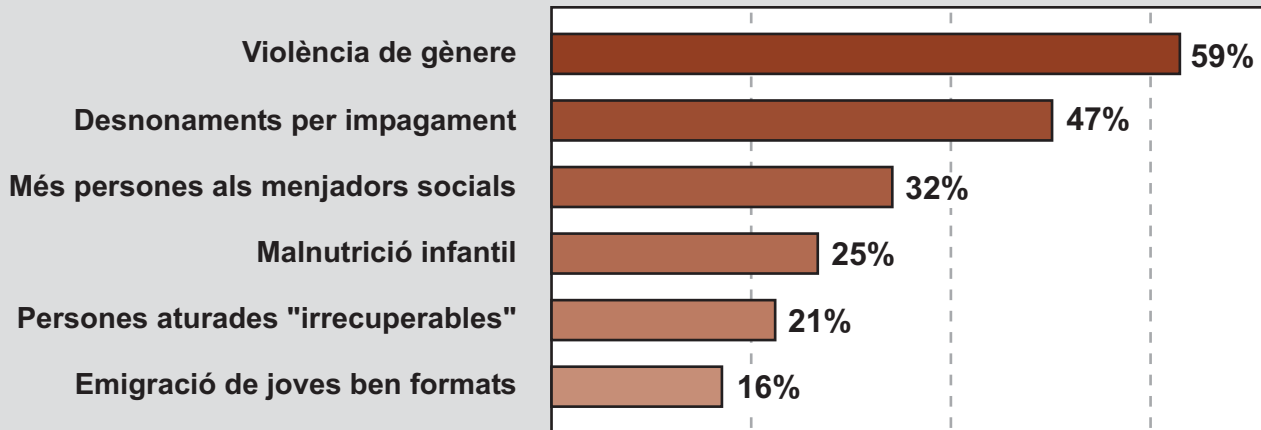

LES ALTRES CONSEQÜÈNCIES DE LA CRISI

És obvi que la crisi econòmica té conseqüències molt greus sobre l'economia i l'estructura laboral d'Espanya i de Balears (atur, precarietat, tancament d'empreses, dificultats econòmiques...), però aquí hem volgut proposar un conjunt de situacions concretes originades o agreujades per la situació actual. A més, també hem volgut analitzar si el comportament de la ciutadania s'ha vist modificat per la crisi, és a dir, si hi ha més reivindicació o, ben al contrari, l'apatia és predominant.

TAULA 6

DE LES SEGÜENTS SITUACIONS, QUINA CREIEU QUE ÉS LA MÉS GREU?

Font: Baròmetres Gadeso Novembre 2012

(Respostes múltiples. Màxim dues)

Dins les situacions concretes que hem proposat als enquestats, la **violència de gènere** ocupa el primer lloc en gravetat. Malauradament, diversos informes destaquen que la crisi juga en contra d'aquesta xacra social, doncs s'han retallat les ajudes i la dependència econòmica fa que moltes víctimes hagin de continuar vivint amb l'agressor. Tenir feina, i per tant independència econòmica, és un factor imprescindible per evitar situacions de maltractament.

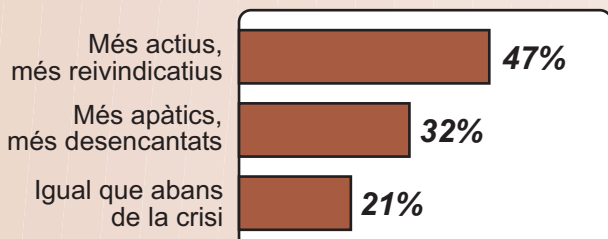
Una altra situació qualificada de molt greu i que ha mobilitzat molta gent són els **desnonaments** de famílies per no poder fer front a les quotes hipotecàries. Ara el Govern ha establert una moratòria per evitar que hi hagi persones que se quedin sense casa, però és necessari i urgent revisar la llei hipotecària espanyola.

En tercer lloc se situen les milers de famílies que se veuen obligades a acudir als **menjadors socials** per poder alimentar-se. El més significatiu és que no se tracta únicament de pobres en el sentit clàssic del terme, sinó també de persones que han perdut la seva feina i que no tenen cap tipus d'ingrés. La **malnutrició infantil** per manca de recursos també mostra una preocupant tendència a l'alça.

Les dues darreres situacions fan referència al mercat laboral. La primera, l'aument de persones **aturades "irrecuperables"**, sobretot majors de 45 anys que tenen escasses possibilitats de tornar a tenir un treball. La segona, el creixent nombre de **joves molt ben formats** que se veuen obligats a cercar feina a altres països, amb els efectes negatius sobre el capital humà que això comporta.

EFFECTES SOBRE ELS COMPORTAMENTS SOCIALS

Creieu que la crisi i les polítiques adoptades han fet que els ciutadans de les illes siguin...

Una de les poques conseqüències positives que podem extreure de la crisi és que la ciutadania està cada cop més conscienciada, és **més activa i reivindicativa i lluita** pels seus drets, si bé un percentatge significatiu creu que els ciutadans són més **apàtics** i estan més **desencantats**.

És interessant veure com poc a poc s'abandona l'individualisme i se pren consciència que sense la unió de tots és impossible avançar i sortir enfortits d'aquesta situació. El contrari ens abocaria a una societat dual, descohesionada i sense futur.

TAULA 7

Font: Baròmetres Gadeso. Novembre 2012